

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

28 maiu

9 juniu

1867

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o cóla si diumetate.

Pretulu pentru Austria

pe Febr. - Sept. . . . . 5 fl. —

pe Febr. — Dec. . . . . 7 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Febr. — Sept. doi galbeni.

Nr.

22.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si baiii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

cursu

anualu.

DESPARTIREA.

Opilitia intristata

Eu te lasu, me despartiescu

Si 'ntr'o tíera departata

Singurelu voiu sê traiescu.

Plange-voiu in lacrimióre

De Carpati indepartatu

Dragi parinti, frati, sorioare,

Patria, pamentu amatu.

Me 'ntrebi scump'a mea virgina

Ce plangu, care-e alu meu doru

Candu a teneretiei dína

Tiese-mi díle de amoru?

Mergi pe culmea carpatina

Dín'a tomnei candu s'aréta,

Si intréba ce suspina

Filomel'a intristata?

Ea atunce cu dorere

Dulce angerelulu meu

Ti-va spune in tacere

Dorulu sufletulu meu.

Plecu, me ducu in tieri straine

Sórtea-asié a decretatu,

Si de adi la ori ce bine

Dícu adio! intristatu.

Fii ferice a mea dulce

Cu frumósa tíer'a ta,

Eu de si de ici m'oiu duce

In eternu nu v'oiu uita.

Câ-ci tempulu n'are potere

Se innece alu meu doru,

Sê me scape de dorere

Sê omóre-alu meu amoru.

Mi-ai juratu copila dulce

Câ eternu me vei oftá,

Câ ori unde me voiu duce

Dorulu teu me va urmá.

Sê credu óre la cuvinte

Candu mi-díci: „nu te-'oiu uitá,”

Sê mai credu la juraminte

Ce ca mane l'ei calcá!?

Filomel'a canta dulce
Pana codrulu e verdosu,
Dar' ne lasa si se duce
Candu corón'a-i cade josu.

Candu pre vesced'a campia
Trece-unu fluturelu in sboru,
Cautandu vr'o iasomia
Sê-si aline alu seu doru;

Dîn'a doruriloru mele
Cugeta la sôrtea mea,
Câ-ci si mie'n doru si gele
Viéti'a-mi trece trista, grea.

Pre camp'ia in florita
Canta paserea 'ntristata
Pre o cruce parasita
La movil'a cea uitata.

Ea totu canta si suspina,
Plange, versa lacrimiori,
„Ací zace o tierina!“
Striga ea la caletori.

Dómn'a inimutiei mele
Cugeta atunci câ ea:
Plange greulu sortii-mi rele
Gelesce tierin'a mea!

J. C. Drăgescu.

SIMONID'A.

Novela istorica originala.

(Finea.)

— Dara totu-si pentru unulu care a suferitu atât'a, intrerupe priorulu — caresi-a inplenitu misiunea e consultu ca viéti'a debila ce-i a mai remasu sê o petreca in pietate sub unu asilu a lui Christu. De aceea te rogu ca inca in ór'a acésta sê imbraci vestmentulu monacalu si manastirea Obiew va primí in altarietale sale pre strainulu plinu de religiositate pana la ultimele betranetic.

— Misiunea nóstra o depunemu, continua strainulu, — in momentulu ultimu alu vietiei, misiunea lui Christu a fostu implenita prin mórtea sa. Eu sê imbracu vestmentulu monacalu? costumu urgisitu alu animiloru caste o! neci odata pana spiritulu meu mai pôte resiste unoru superstitiuni morbóse. Unu Christu a scosu spiritele necurate din organismulu omului celui morbosu, unu chrestinismu adevveratu va curá in su-si corpulu monacalu.

Ea dîce si de odata cade lesinata, palidita-

tea mortii se întinde preste corpulu ei. Priorulu a fara de sine se departa infuriatu pentru, câ a petrecutu nesce mominte cu o persóna dupa parerea densului ori nebuna ori fara relegiune.

Cu dóue óre mai tardîu unu servitoriu anuncia, — câ ore o comunicatiune sacramentalu nu va fi necesaria pentru strainulu celu reu morbosu. Dupa multa cugetare, priorulu ordina sê i se imparta sant'a comunicatiune si apoi sese scota a fara de cerculu santu alu manasteriului. Indata si intra unu monacu in odai'a morbosului. Figur'a imposanta, privirea trista, manier'a seriosa depingéau sufletulu densului. Preste totu se pareá câ nu atatu calitatea s'a de monacu catu mai multu nemultumirea anemei sale-lu presentáu in astu-feliu de pusetiune admirabile.

— In numele tatalui si alu fiului si alu spiritulu santu promiti lui Ddieu celui atotu potente si înduratu a-ti marturisi tote peccatele tale, dîce monaculu cu o voce blanda.

Strainulu tace si privesce uimitu pre monacu.

Monaculu tace, cufundandu-i-se privirile in trasurile cele apolinice a strainului, candu in urma reculegandu-se dise:

— Promiti lui Ddieu si voiesci, ca cu anima curata sê te comunicu cu sacramentulu salvării spiritulu teu?

Strainulu: „Promitu“.

— Ai adoratu totu de un'a pre Ddieulu celu adevveratu si credenti'a ta nu a inceputu vre odata a se clatiná séu a scadá — intréba monaculu.

— Unu singuru Ddieu si o cruce respunde strainulu, — a fostu simbolulu credintiei mele, dara intre feliurite popóre spre salvarea vietiei mele rezervate spre alte fapte am adoratu subo credintia simulata diei straini.

— Inocinti'a animei tale pre marea pasiuniloru continua monaculu, n'a suferitu vre o data vre unu naufragiu; tote cele vechi si cele nóue de cari-ti aduci a minte cu o anima sincera si cu parere de reu descopere-le astadi?

— Éta-mi inocinti'a in deplina flóre nevscedîta, respunde lacramandu strainulu, — éta aici acestu simbolu care l'am primitu pana candu castitatea animei mele va poté triumfá. Astadi candu spiritulu meu ranitu se lupta cu agoniele mortii, candu anim'a mea la privirea acestui talismanu, ce mi-a potutu da câte o reminiscentia dulce in viétia, in continu se tulbura; adi cu pietate-lu depunu in manile santiei tale spre a-lu pastrá intre pretîósele manastirei de la anim'a juna a Simonidei ce pentru relegea lui Christu si pentru o amóre invapaiata multe a suferitu.

Nóptea pre pontulu eusinu se vede o naia alba departandu-se de catra monasteriu. Dóua voci melodice respandescu nesce canturi preste azurulu marei semenate cu radiele lunei, ér' din valurile saltande se aude unu echo armoniosu :

„Pe puntea eternala, ce lumile le' inbina
M'a trece ca si-o taina a ta mana de crinu
Tu esti copila draga o umbra peregrina,
Er eu alu teu suspinu !“

Nicolau Densusiann.

Suveniri din Bucuresci.

III.

(In susu si in giosu, — cunoscintia cu unu triumviratu, — o dómna romana, — teatrulu natiunalu, — ilusiuni, — non plus ultra, — Campineanu si ce a facutu elu, — spiritulu natiunalu redeseptatu, — unu doru, — actricele romane, — Milo, Dimitriade si Pascaly, — o séra placuta, — Jianulu si dóue dîne, — unu cantecu poporalu.)

Orientandu-me acuma nitielu in marea capitala a Romaniei, voiam sê facu cunoscintia cu cineva, câ-ci vre-o dóue trei dîle neci in minte nu mi-a venitu asié ceva, ci fara de a face vre-o cunoscintia mai de aprópe cu cineva, amblam in susu si in giosu, — dóra pentruca vediendume intre romani, nu me poteam sentí asié strainu.

Abea a treia di' dupa sosirea mea in Bucuresci facui cunoscintia cu eruditulu istoricu banatianu V. Maniu. — Atunci avui prim'a onóre cu domni'a sa, — totu de odata inse si mai cu doi domni nu mai pucinu eruditi si renumiti, — erá dlu Papiu Ilarianu si — Martianu, care mai tardiu trecú la cele eterne.

Unu triumviratu mai sinceru si mai frumosu ca amicéti'a acestoru trei domni nu mai póte fi, — tustrei talentati si inclinati spre cele nobile si frumóse, — tustrei natiunalisti zelosi si persecuati din partea strainiloru pentru sentiemintele si faptele loru natiunale, — tustrei siliti de a trece Carpatii pentru a-si cautá adápostu intre fratii nostri din Romania.

Dlu Maniu e unulu dintre cei mai cautati advocati din Bucuresci, pledarile dsale mai alesu in causele criminale sunt renumite si aplaudate, — si pentruca pracs'a advocatiale i-a ascuratu o viétié multiamitória, domnialui neci candu nu a parasitu advocatur'a.

Dlu Papiu Ilarianu si Martianu inca fiindu de fatia candu mî-facui onórea la dlu compatriotu alu meu, me sentiam fórté multiamitu, — intrebari peste intrebari avui se respundu, cari tóte se referiau la sórtea si miscarile romaniloru de aici.

Totu atunci avui onóre a fi aretatu si dóm-

nei Maniu, — cari au avutu fericirea a cunósce pre acésta préstimata si amabila dómna, si-voru poté inchipuí catu eram de incantatu ascultandu-i conversatiunea dulce si tradatóre de spiritu innaltu si sentieminte adunce si pretiósé, — limb'a romana pronuntiata mai cu multu farmecu si dulcétia nu am mai potutu audí, — numai o dómna amabila si spirituósa ca domni'a ei póte sê emuleze in asta privintia.

Mai tardíu întieleseiu totu de la dómni'a ei câ nu e romana de nascere, — si atunci din parte-mi cu atâta mai multu erá admirata domni'a ei in conversatiune, carea de regula erá — romanésca.

Mai alesu in acésta pre stimata societate petreceam eu candu si candu catu m'am sustienutu prin Bucuresci, — dar si cu alte persóne préstimate am avutu onóre, despre cari inse dóra cu alta ocasiune voiu face amintire.

Acuma sê mergemu la teatru natiunalu. — Totu de una am fost amatoriulu si admiratoriulu actoriloru buni, o séra petrecuta in teatru pentru mine totu de una avea farmeculu seu extraordinariu, — mai remanea dara ca acelu farmecu sê se potentieze prin aceea impregiurare câ pentru prim'a óra sê fiu intr' unu teatru natiunalu romanescu.

Pe atunci vedusemu si t'á intrandu insa in teatrulu natiunalu din Bucuresci numai de catu sborara ilusiunile frumóse ce le pastramu pentru acelu teatru magariu, — facui asemenare fugitiva intre teatrulu romanescu din Bucuresci si intre celu ungurescu din Pesta, — rezultatulu erá pré nefavoritoriu pentru cestu din urma, cu tóte câ pana ce nu vedusemu celu romanescu, celu ungurescu mi-para unu ce — non plus ultra.

Teatrulu natiunalu din Bucuresci intr' adeveru e unulu dintre cele mai pompóse teatre din Europ'a, — edificiulu e maretiu in esterioru si stralucitu in interiorulu seu, — intre logele decorate cu gustu si elegantiá fatia cu bin'a teatrala e logi'a domnitória acoperita cu perdele de catifea rosîa intunecata si decorata cu insigniele princiarie, — in acésta logia numai la serbari mari se aréta domnitoriulu, câ-ci decomunu si ocupa loculu in logi'a mai mica de langa bina, fatia cu acést'a e bin'a destinata ministriloru si altoru demnitari mai mari ai statului. Bin'a e fórté spatiósa, in carea pré comodu potu participá la vre-o dóue sute de persóne, si posiede decoratiuni fórté pomipóse.

Teatrulu s'a aredicatu — paremi-se — la anulu 1830 de nemoritoriulu Campineanu, carele si-a sacrificatu frumós'a sa avere pentru 'nain-

Banchetulu regelui Carolu I.

câ organulu seu de vorbire a devenitu defectuosu in urmarea unui morbu, cei ce cel'au auditu mai 'nainte candu posedea sonórea deplina a organului de vorbire, marturisescu câ erá artistu perfectu.

Domnulu *Pascal* inca debutéza cu succesu stralucitu, numai aceea e defectulu domniei sale câ nu scie sê-si moduleze graiulu dupa cum s'ar cere in rolele diferite, — si in privinti'a acést'a pare a fí sclavulu unei afectiuni nenaturale; — se póte câ domni'a sa mai tardíu desvoltandu-si frumosulu seu talentu, s'a eliberatu de acestu defectu, câ-ci acuma sunt aprópe cincí ani de candu am parasitu capital'a Romaniei si dorere câ in foile de peste Carpati pré arareori potemu cetí vre-o referada meritoria despre teatrulu nationalu, si dieu, fórte ne-amu interesá de propagárea artistiloru nostri. — Scimu bine, câ sunt destui barbati competinti, cari aru poté scrie regulatu despre tóte ce se intempla acolo pe terenulu artelor, inse pare câ politic'a i retiene pe toti, — pe candu fara critica precum in literatura asié si in arte nu se va poté produce acele rezultate stralucite, ce suntemu indreptatiti a le acceptá de la acei talentuosii literati si artisti, cari sunt decórea Bucuresciloru si ai natiunei intregi.

... nasci câ e de lipsa sêspunu, câ impresiunea ce, am sentitu la prim'a mea intrare in teatrulu nationalu a fost extraordinaria, — se jocá chiaru un'a dintre cele mai frumóse piese nationale-poporale, catra cari totu de un'a am avutu o atragere distinsa.

In acea séra plina de suveniru placute se jocá : „*Jianulu*“, o piesa fórte nimerita. — Dómni'a *Pascal* ca amant'a eroului poporalu si dn'a *Popésc'a*, ca protectórea lui, au jocatu secerandu aplause din tóte partile, — inse potu díce, câ in acea séra nime nu li-a aplaudatu mai cu caldura, decatu cum li am aplaudatu eu.

Eram incantatu pana la estasu candu vedíui romanticulu tablou, ce representá o scena multu farmecatória dintre muntii din Romani'a mica, — Oltulu se vedea sierpuindu din departare, si trecandu printra munti se totu apropiá perdiendu-se printra dealuri si plaiurile deliciose, pana candu ajungandu pe bina valorile cristaline si uerau pe sub o punte ce dadea o frumsetia si mai romantica scenei imponente, — dupa o pauza impunetória in departare se vedíu o luntre in carea abea se vedéau dóne díne, — cu incetulu, incetulu se totu apropiá si éra perea printra dealuri, — curendu ni-se parea câ audímu nesce accente farmecatórie, ce suná ca o cantare din visurile fericite, — sonurile de filo-

mela totu mai cu putere se audiau si in fine poturamu cunósce ari'a Jianului cantata cu bravura extraordinaria de dn'a Popésc'a.

Frundia verde de cicóre,
Mi-a esítu poter'a 'ntiéra,
Ca sê prindia pe-unu Jianu,
Pe unu hotiu de capitanu . . . .

Sunetele pline de o dorere farmecatória me straportau printra regiuni supranaturale, — cugetam — adeca nu cugetam nemica, ci me sentiam leganatu intr' unu visu de auru, — abea intr' unu tardíu me potui desceptá, si atunci éra nu credeam câ nu visezu, — nu credeam câ ce vedu e o realitate incantatória, — nu poteam crede câ sum in teatru romanu, ci cugetam câ visezu éra unulu dintre visurile mele din copilaria . . . . intr' adeveru acea séra mi-a remané pururea neuitata, sê traiescu macar sute de ani . . . . .

Acésta piesa e plina de hoti si talhari, — totusi in acei ómeni selbateci dóra inaintea unui semicivilisatu, am potutu vedé, precum chiaru si in natura potemu vedé, câ posedu sentieminte mai nobile decatu multi civilisati, de cati multi, fórte multi asupritori inganfati.

Eta ce impresiune póte produce o piesa nationala jocata de artiste escelinte!

Ilianu Grozescu.

Din revolutiunea englesa.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 261.)

Cas'a domnitória a Stuartiloru totu de una s'a distinsu prin óresi care sentientu nobilu, prin care a sciutu sê-si cascige aperiatori devotati si credintiosi, inse posedeau si acea insusire, câ nu poteau suferi libertatea constitutiunala, inclinatiunea lor spre tirania a fost caracteristica. Toti de-a rendulu s'au incercatu ca sê atace constitutiunea vechia a tiei, a rapí drep'tulu parlamentului, dar in asta privintia pe toti i-a intrecutu regele Carolu I. — Spiritulu seu celu curagiosu, superbu si cerbicosu nu pótea suferi margine impunetória, curendu vení in contactu cu poporulu si parlamentulu. Pe langa acést'a cati-va favoriti ai sei, totu ingeniosi dar reutatosi ca dinsulu, inca i-au mai maritu ur'a contra puritaniloru radicali, cari aveau majoritatea in parlamentu.

Contrastulu intre puterea domnitória si corpulu legislativu din di in di se totu marea, — apoi fanaticismulu religiunariu inca mai grabea sosirea unei catastrofe mari, despre care

nime nu se îndoiá mai multu, — numai aceea nu se sciea, câ — cine va fi invingatoriu?

Favoritii si consiliarii cei mai intimi ai regelui erau: principele Buckingham, unu omu flusturatu, si superbulu mitropolitu Laud. — Buckingham intr'o di' fù asasinatu pe strada, Laud inse a mái remasu in viétia si acuma recomandà mesuri si mai aspre, neincetatu propagandu ácea credintia câ cea mai frumoáa virtute crescínésca e — a rabdá, — in Angli'a fara crutiare persecutá pre catolici, in Scoti'a éra a voitu sê constringa pre presbiteriani ca sê primésca confesiunea anglicana. — Scoti'a s'a rescolatu pentru aperarea libertatei religiunarie, Franci'a pe sub mana ajutá pre rescolati, atunci si reutatosulu mitropolitu s'a spariatu si a recomendatu pace. — Numai unulu érá între favoritii fricosi, carele prin energi'a sa cea tirana si cerbicósa s'a aredicatu asupra celoru laltí. — Acesta érá lordulu Strafford, mai nainte Toma Wentworth, carele povatiuitu de ambitiunea sa cea mare din opusetiunea casei reprezentantiloru a trecut in partid'a regala. Titlulu de conte si locutieninti'a Irlandei a fostu resplat'a acestui renegatu.

Regele Carolu mai multu consentiá cu acestu omu; — ambii erau cerbicosi si tirani. — Carolu si-a aflatu acuma omulu, — petrecea fara grigia, banchetá cu ai sei, — ér parlamentulu si poporulu se prepará . . . . mai tardíu a vediutu si regele, câ periclulu e aprópe, inse atunce érá — tardíu.

La anulul 1640 regele s'a vediutu silitu a conchiamá parlamentulu, opusetiunea inse érá fórté mare, atunci Carolu a disolvatu parlamentulu, — prin acésta iritatiunea firesce câ nu s'a mai demolitu, in lun'a lui noemyre éra se aduná parlamentulu, regele a cerutu bani pentru armata ca sê alunge pre scotianii „rescolati,” si totu de odata a promisú câ va respectá drepturile parlamentului.

Parlamentulu a ascultatú vorbirea regelui cu seriositate si la cuventulu „rescolati” prin unu murmurú si-a espresu neplacerea. In 11 noemyre intr'o siedintia inchisa s'a decisu acusarea lordului Strafford; elu érá chiaru la Carolu candu a intielesu acésta scire. — Regele i-a promisú câ lu-va aperá. Cas'a de susu inca a primitu decisiunea de acusare. Strafford in genunchie a trebuitu sê asculte acusarea si decisiunea ca sê fia inchisu in Tower. — Totu acésta s'a intemplatú si cu mitropolitulu Laud. — Regele s'a inspaimantatu si a subscrisu tóte ce i-s'a pusu inainte. In martiu s'a pronuntiatu sen-

tinti'a de mórte asupra lordului, éra in 11 maiu a moritu — pe esiafodu.

Regin'a a fugitu in Franci'a, ér' regele a cautatu sê grabésca in Scoti'a, impartia titluri si posturi, se rugá in besericele presbiterianiloru dar pe sub mana tiesea planuri contra opusetiunei.

Conducatorii pop' lui inse au descoperitu planurile regelui, toti scieau cumca elu numai se pface. In scurtu tempu Carolu se vediu parasitu din tóte partile, chiaru si armat'a érá intielésa cu parlamentulu, numai cativa nobili grabira in London spre aperaréa regelui. — Erumperea revolutiunei érá neincungiurabila. — Parlamentulu a formatu 20 de regimente si a denumitu de comandante pre contele Essex. — Rescól'a civila a eruptu, vre-o doi ani neincetatu a cursu sangele, — calareti armatei parlamentului erau fórté slabi, inse Oliver Cromwel a organisatu si o trupa agera de calareti. — In loculu lui Essex s'a denumitu lordulu Fairfax, si lui Cromwel i-s'a concesu sê fia subcomandante. — La an. 1646 caus'a regelui érá perduta. — Superbulu Carolu s'a inchinatu parlamentului si s'a invoitu ca acesta sê aiba comand'a suprema a armatei. — Parlamentulu la acést'a a respunsu, câ nu voiesce sê scia despre neci o negociatiune cu Carolu. — Carolu érá perdutu, — atunci la recomandatiunea consulului francesu a fugitu in Scoti'a unde cugetá câ e — prinsu. — Acuma parlamentulu Angliei si alu Scotiei negociau despre sórtea regelui, in fine scotianii l'au datu anglesiloru primindu 400,000 de sterlingi. Elu érá inchisu in cetatea Holmby. Cu acést'a s'a finitu batai'a, atunci parlamentulu a inceputu sê disólve armat'a, oficirii armatei inse incepura a se opune si a se mestecá in cauzele statului. — Se incepura luptele partidelor, atunci Cromwel se aredicá asupra partidelor si si-insusí poterea suprema, — nime nu-i putea resiste, chiaru si parlamentulu se supuse lui. — Se compuse unu tribunalu care avea sê aduca sentintia asupra lui Carolu. — Tribunalulu se aduná in 20 jan. 1649, in 25-le s'a pronuntiatu sentinti'a de mórte, si in 30-le s'a executatu. — Toti cei de fatia stateau inuimiti, numai Cromwel nu-si perdú presinti'a, ci suindu-se pe esiafodu, a deschisu sicriulu in care érá corpulu lui Carolu si aredicandu capulu taiatu díse:

— Fórté sanetosu corpu a avutu, ar fi potutu traí inca multi ani!

TREI BUCHETE.

(Amicului meu Simeone Piso.)

Sinu-mi palpitădia repede, fierbinte . . .

Anim'a-mi adorme in calde sentiri . . .

Unu trecutu ferice mi-revine 'n minte,

Unu trecutu ferice cu trei suveniri;

Si din ochii-mi teneri cadu trei lacrimiori,

Cadu pe trei buchete, de la trei sorori.

Unulu e amórea, cu flori rumeniore . . .

— Tót'a mea iubire ti o voui pastrá!

Altu-e jalusi'a cu flori galbinióre . . .

— Neci odata draga — nu te voui uitá!

Alu treia-e speranti'a cu flori smaragdine . . .

— Ah veni-vá tempulu si-oiu sburá la tine!

Trei buchete mandre ca si fericirea,

Trei buchete dalbe, de gingasie flori!

P'ale vóstre frundie par' cá vedu dîmbirea

Ce-o vedeam pe faci'a a loru trei sorori;

Par' cá vedu coralulu rumenu, sioptitoriu,

Ce creá edenulu pe budiele loru.

Trei buchete scumpe, ale vóstre siópte

Mi-renascu in sufletu magiculu trecutu . . .

Dar p'a vóstre frundie ah, lasati s' anóte

Lacrimile-mi triste cu cari ve sarutu,

Lacrimi din trecutululu celu de fericiri,

Ca sa apuna in galea tristoí despartiri!

Belusiu 25 maiu 1887.

Ionitia Badescu.

DATINELE POPORULUI ROMANU.

XV.

Deslegatulu.

Candu cine-va crede, cá e legatu cu farmece de nu póte p. e. a-si folosi man'a séu piciorulu séu alte parti ale trupului, atunci e de lipsa deslegatulu. Atunci se ia o plantica de cogia de teiu (cu carea se léga ví'a) si descantatórea o innóda de trei-ori — pe urma innodatur'a acést'a o deslega la unu riu, si o arunca pe apa dimpreuna cu unu semn de omulu legatu. — Se crede cá e reu de acél'a carele afla si redica teiulu aruncatu.

Descantatórea pentru deslegatu díce la riu ver-surile urmatóre :

I.

Me rogu la botezulu curatu,

Cu care s'a botezatu

Crestinulu adeveratu,

Iuonu sê fia ajutat,

Legatur'a-i putrediesca,

Éra elu sê izbavésca, —

Cine a legatu cu reu,

Sê cada pe capulu seu,

Hérc'a 'n siepte i pocnésca,

Pielea tóta sê-i plesnésca,

Peste fóle peste spate,

Legatur'a — a fostu legata

Legatur'a-e deslegata,

Legatur'a putrediesca,

Ér Iuonu sê izbavésca!

II.

Me rogu la nóue-dieci si nóue

De dñióre,

Si halóse

De ventóse,

Pentru cá au ajutat

Si Iuonu tare s'a stricatu.

Me rogu la 9, 99, — la 8, 88, — la 7, 77, — la 6, 66, — la 5, 55, — la 4, 44, — la 3, 33, — la 2, 22, — la un'a si nici un'a.

Legatur'a putrediesca,

Éra Iuonu sê izbavésca, —

Legatur'a a fostu legata,

Legatur'a-e deslegata!

Partea prima e o rugatiune religiósá crestina si unu blastemu; partea a dóu'a e o rugatiune catra fiintie pagane mitologice. Din mai multe descantári se vede, cá de si crestinetatea are fundamentulu seu de credintia si prerogativa, poporulu pare cá nu afla din destulu a chiamá numai fiintie crestinesci in ajutoriu, ci se adreséza si catra cele pagane, ca si candu ar crede cá póte in cele dip arma si ele ajutá.

Descantatórea díce, cá fiindu si dînele si ventósele cáte 99, trebuiescu tóte rugate, ca sê nu se vate-me, — si trebuia a incepe de la numerulu mai mare pentru cá indereptu mergendu sê scada si poterea loru, — pentru acést'a e si neregularitatea in versu.

De si am priceputu cá Mari'a Iovescu de la care am aflatu cele de susu mai scie cev'a, nu am potut'o face cá sê-mi descopere mai multe. Am cercatu a o capacítá, cá tóte descantárilor si vrajile nu au nici o potere, nu potu ajutá morbosului, dar ea a sustienutu cu taría cá a vindecatu pe multi cu lucrurile ei, si m'am infioratu la espresiunea ei cea incrediuta: „Cá unde nu póte pop'a ajutá, me chiama pe mine!“ si am devenitu la, acea convingere, cá credinti'a desierta e in gradu fórté mare la romani si numai prin o cultura, fundamentula se póte sterpi.

Am audítu chiar si de la preoti cá acolo unde sunt chiamati ca sê cetésca pentru morbosu, mai totu de una afla si cáte o muiere descantatóre, carea asemene si-face functiunile sale, si in urmare, deducu, cá crestinetatea e inca in mare legatura cu traditiunile paganismului la poporulu romanu, si cá in poporu de multe ori mai mare credintia se da babeloru, decâtu preotiloru.

Acésta credintia nutrita de nesciintia fíresce cá se mai intaresce prin unele casuri, candu dupa vrajiturile intempla, cá incéta morbulu, — inse acést'a se póte intemplá numai atunci, candu poterea naturei deceptata si prin inchipuire invinge morbulu, — si in aceste casuri precum rugatiunile, asié si vrajiturile potu avé resultatu bunu.

At. M. Marinescu.

C E E N O U ?

** (Incoronarea) intru adevăru se va întempla mane sambeta în 8 iunie.

— (De la diet'a Ungariei.) În dîlele mai din urma atatu cas'a deputatiloru catu si a magnatiloru a tienutu siedintie pentru ca sê-si gate lucrarile antecoronale. Diplom'a de încoronare s'a primitu fara neci o strafornare, Vladu si Borlea au poftitu ca spresiunea : „fara distingere de religiune“, ce se referedia la alegerea padîtoriloru coronei, sê se întregesca asié : „fara distingere de religiune si nationalitate“, inse s'a reflectatu, cã— nu e de lipsa (?) a mai adauge sêu a sterge ceva, si asié a remasu testulu originalu nemodificatu, — partid'a stanga estrema n'a luat parte la desbaterea speciala si votisarea acestui actu, ci la desbaterea generala protestandu contra încoronarei, s'a retrasu. Deorece dupa datinele vechie palatinulu are sê puna corón'a pe capulu regelui, s'a alesu contele J. Andrassy ca sê implinesca acele ceremonie ce sunt destinate palatinului, care acuma nu s'a potutu alege. Se alése si o deputatiune carea împreuna cu deputatiunea casei magnatiloru va avé sê duca diplom'a la Mai. Sa si sê-lu rîge ca sê se încoronedie, în acestã deputatiune sunt romanii : b. Siaguna, Vladu, Gosdu, Véghsô. — Pentru portarea demnitãtei de padîtorii coronei s'au alesu : contele G. Károlyi si b. Nic. Vay ; alegerea s'a întemplat în o siedintia comuna a casei deputatiloru si magnatiloru. — Deputatiunea dietei statatória din 60 de membri mercuri în 5. l. c. catra 5 ôre d. m. s'a infatiosiatu la Mai. Sa în palatulu regescu din Bud'a si a predatu diplom'a de încoronare, vorbitoriulu deputatiunei a fostu primatele Simor. Maiestatea Sa a respunsu cã va implini cu bucuria umilit'a rogare a dietei ca sê se încoronedie, — deputatiunea la acest'a a respunsu cu vivate entusiastice. Indata dupa acestu actu s'a facutu cunoscutu prin placate, cã încoronarea va fi sambeta.

** (La intrarea Maj. Loru) la pôrt'a cetãtii Bud'a comandantele va predã în sicriu de catifea chieile cetãtii, — imperatulu numai le va atinge cu man'a. De cumva primariulu pana atunce nu va sosi a casa din Americ'a, judele supremalu cetãtii va rostii o scurta cuventare salutãtore. Magistratulu va petrece cocî'a cu capetele gôle pana la pragulu palatiului. În alta dî sub conducerea primatelui va urmã primirea magnatiloru si a reprezentantiloru tieriei, si dupa datin'a stravechia primatele se va rogã de Maj. Sa regin'a ca asîsdere sê se încoronedie.

** (Postavulu de încoronare,) pe care regele va merge din beseric'a plebaniala pana la beseric'a garnisonei, va fi a poporului. Ori cine si-va poté spintecã dintr'insulu o bucatia pentru suvenire, — de cumva adeca va fi atãtu de norocosu ca sê ajunga acolo

** (Maj. Sa imperatulu) a sositu sambeta demaneti'a la patru ôre érași la Bud'a.

** (Pregatirile pentru încoronare) curgu necontenitu. Portile triumfale mai tôte sunt gata si verfulu turnului casei orasiului e transformatu în o corónã. Edificarea celoru dõue punti de nãi asîsdere se începù.

** (Pe tempulu încoronãrii) în fia-care dîua cãte 180 de deputati voru fi invitati la prandiulu regescu. În fine se va da unu balu de curte, la care 500 de ôspeti voru fi chiamati.

** (Stégulu Ardealului) la încoronare lu-va duce bar. Albertu Bánffy, — éra banulu Croatiei va duce merulu de auru.

** (Magnatesse) pe tempulu încoronãrii vreu a desvoltã unu lucsu esttraordinãriu, si deosebitu atunce candu voru sierbi la mészã reginei se voru îmbracã în vestminte fôrte pompöse.

** (Intre donurile de încoronare) se gasesce si unu bou de o marime esttraordinaria. Sê dice, cã de nõue luni lu-ingrasia si pan' acuma apésã vro diece mâji. E albu de totu. La serbare lu-voru decorã pomposu si lu voru conduce cu musica.

** (Cocî'a de încoronare) s'a adusu din Vien'a la Pest'a, acest'a érá si cocî'a de încoronare a lui Ferdinandu V.

** (Archiduces'a Matild'a) si acuma patimesce. Despre starea sanetãtii inaltei morbõse în fia-care dî se tramitu de dõue ori telegrame la Florentia, din care împregiurare unele foi deducu, cã scirea respandita mai de multu despre casatorf'a clironomului italianu cu archiduces'a Matild'a — n'a fostu fãra temeiu.

** (Coron'a reginei) în vinerea trecuta s'a adusu la Bud'a. Pietrile dintr' ins'a sunt asiediate à jour, adeca asié, ca acele se potu vedé si de a supra si de subtu. Pretiulu coronei se urca la mai multu de dõue miliõne. Intre altele numai o piétra e pretiuita la 70,000 fl., ér o margea la 9000 fl. Cele dõue brillante de colóreã rõsei sunt unice în felulu loru, si sunt intru tôte asemenea. Din ordinatiunea Maj. Sale a reginei corón'a în locu de catifea rosîa s'a coptusitu cu catifea négra, prin care diamantele devinu cu atãtu mai splendide.

** (Franciscu Liszt) a sositu la Pest'a spre a fi de fatia la esecutarea missei sale de încoronare.

** (Unu profesoru în perplexitate.) Pré invetiãtulu domnu profesoru la facultatea medicã a Bud'ei aice, Toma Stockinger, în o prelegere à amintitu „rebeliunea din 1848.“ La cuventulu „rebeliune“ ascultatorii se revoltãra si facura sgomotu mare, pentru cã dupa conceptu ungurescu lupt'a din 48 n'a fostu „rebeliune“ ci — aperare de sine. În dîlele urmatõre foile unguresci de aice neci nu pregetara a apostrofã pe domnulu profesoru. Sêrmanulu érá în mare perplexitate. Ce a facutu dara ? În ór'a urmatõre s'a dechiaratu, cã elu a priceputu „rebeliunea romana.“ Bravo ! Pan' acuma inca neci unu sufletu de omu, care cunoște cãtu-si de putfnu istoriã evenmintelorù din 48, n'a dîsu cã romanii din Ardealu au facutu „rebeliune,“ — acés't'a descoperire grandioșã érá menita de sôrte pentru pré invetiãtulu profesoru Stockinger.

** (Siedintia micșta.) Marti ambele case a dietei au tienutu o siedintia micșta în care s'au alesu padîtorii coronei. Dintre romanii a fostu candidatulu comitelesu supremu alu Maramuresiului Iosifu Mán.

** (Comisariulu reg. pentru Ardealu) a întreprinsu o caletorã în tierra spre a se informã despre dorintile locuitoriloru. Amintirãmu cum a fostu primitu la Turd'a de catra inteliginti'a romana ; acuma mai adaugemu, cã în 17 maiu a ajunsu la Brasiovu, unde unulu din ddnii protopopi romani tienù o cuventare, — mai apoi presiedintele gremiului negutiãtorescu dlu Ioanu G. Ioanu i inmanuã unu memorandu în care se întonedia autonomi'a Ardealului si redeschiderea dietei pe bacea legii electorale din 1863/4. La Sabiiu comisariulu din partea romaniloru fu salutatu de catra dlu protosincelu N. Popea, — respunsulu Escelintiei sale fu cam aspru. A dîsu cã uniunea cu Ungari'a e fapta si cã în contra agitatoriloru va pasii cu tóta asprimea legiloru, si atunci déca atare natiune nu si-ar vedé realitate dorin-

mari in Francia si alte tiere de catra apusu. In 24 maiu a fostu frigu mare, peste nópte a inghiatiatu, demanétia campiele erau acoperite cu ghiatia si bruma, — gradi-nele si viele s'au stricatu fôrte tare.

Feliurite.

— (*Unu artistu chinesescu.*) La Paris a sositu si unu artistu famosu din Chin'a, carele se produce in te-atrulu chinesescu de la espusetiune. Acesta omu gro-zavu inghite ôte întregi de gaina, fara ca se le sparga, bile de biliardu, fôrfece, sabie si altele aseme lucruri gustuóse si apoi éra le scóte cu o delicatetia nespusa. Numele acestui barbatu mare e Ling-Look, care vóme si focu.

— (*O epistola adresata lui Ddieu.*) Unu domnu din Berlin nu demultu a prinsu in gradin'a sa o canaria. Acésta pasere avea la grumadi o epistola adresata — lui Ddieu. Elu deschise epistol'a si aflá cá o femeia nenorocita din cas'a nebuniloru scria catra Ddieu, ca s'o eliberedie prin mórte de necasurile ei cele multe. Mai alesu se plangea contra unei muieri ce se ingrigea de ea si o tractá cu asprime nésuferibila. — Domnulu numai de catu grabi in cas'a nebuniloru si facú pasi ca nenorocit'a respectiva sê fia tractata mai cu umanitate. — Resultatulu acestoru pasi fû, cá muier'a nenorocita curendu veni in ori si a parasitu institutul nebuniloru. — Asié dara epistol'a totusi a fost bine adresata, cá-ci Ddieu i-a ajutatú precum s'a rogatu.

Economicu.

Contra peteloru de tinta.

Contra peteloru de tinta si rugina se recomanda dóue dramuri de pétra de vinu pisata la calta cu unu dramu (lotu) de tipsa. Acestu pravu lu-presarámu pe petele respective si le lasámu pana ce voru trece de sine.

Contra caderei perului.

O litra de bere trebuie férta impreuna cu balsamu de Peru, care se capeta in apoteca, — de 50 cruceri e destulu. Acésta fluiditate sê se tiena la recóre si sér'a moindu in ea o sponghia (burete), cu aceea sê se ude pelea capului si caderea perului numai de catu va incetá.

Ap'a reginei.

E o apa minunata pentru intenerirea fetiei si spre intarirea ochiloru. — Gatirea ei e fôrte simpla. O manútia de frundie própsete de rosmarinu le mestecámu in o litra de spirtu, si astupendu iég'a o punemu la locu caldu séu mai bine la sóre pana candu vedemu cá suculu frundiiloru incepe a se mestecá cu spirtulu. Pentru ochi se foloseace asié, cá in o lingura de apa curata lasám 5 stropi din ap'a reginei si cu aceea se spala ochii, cari mai intarindu-se potemu pune pe rendu mai multe stropuri.

Emilia Arcade.

Găcitura numerica.

De Ana Lacatusiu.

8.16.17.11.14.3.14.17.3. } Se dice, cá a peritu
Candu Mate'a a moritu ;
2.5.4.1.9.6.1. } La teatre sunt de lipsa
In dieta inca-esista ;
11.10.12.9.15.15. } Candu pe Stefanulau alungatu
Cu aceste Pa inproscatu ;
9.1.2.13.4.10. } De aceste nobilii
Dieu nu pré au sermanii ;
1-17. } Romanulu chiaru o poftesce
Serbulu inca o doresce,
Ambii acésta-o astépta,
Cá-ci e pretensiune drépta.

Deslegarea găciturii de semne din nr 20:

De n'a peritu romanulu,
Candu órdele varvare
Veniau ca si locuste
In agri semenati, —
Acú candu bratiu-ti tare
In lume-e cunoscutu,
Tu bravule romane
Mai credi cá esti pierdutu.

Andrei Muresianu.

Deslegare buna primizamu de la d. ~~...~~
nişiorele : Emilia Cadariu, Irina Parényi n. Muresianu,
Maria Todas, Alexandru Popoviciu, Agatia Romanu,
Ecatarina Lelia, Iosifa Philimonu, Persida Popescu,
Saveta Gostila, Versavia Mitteru, Maria Cirlea, Elena
Petroviciu, Valeria Popu, Teresia Popu, Rosalia Popu,
n. Baldi, Ida Opreanu si de la domni Ioanu Ioanichiu
Olariu, Vincentiu Caprariu, Georgiu Onia, Georgiu
Deacu, Ioanu Bozganu, J. Badescu, P. Simtionu.

POSTA REDACTIUNEI.

Junele captiv. E o incercare bunisóra, érta-ni inse, ca sê nu o publicámu. Scrie-vei dta si mai bine.

Meditatiuni romanesce. Le-am cetitu cu placere, le vomu comunicá îndata ce va fi locu. Numai culegatoriulu de litere are óresi-cari dificultáti in privint'a scrisórei. Te rogámu ca de alta-data sê consideredi si cererea lui.

Dslórel G. H. Epistol'a tramisa ni-a causatu multa bucuria. Recunoscinti'a dameloru nóstre ne inbarbatéda.

La nrul venitoriu vomu alaturá cól'a de prenumeratiune a supra careia tragemu atentiunea stim. nostri colectanti.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**